

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 190 (XXXIV) — Nr. 852

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 31 august 2022

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 167 din 24 martie 2022 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1), ale art. 4 alin. (1 ¹)—(1 ³), (3) și (4), ale art. 5 alin. (3) și (3 ¹), ale art. 7 alin. (4) și (5 ¹), ale art. 8 alin. (5), ale art. 10 alin. (1) și ale art. 11 teza întâi din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, precum și a Legii nr. 52/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, în ansamblul său	2–9
★	
Opinie separată	10–11
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
1.420. — Ordin al ministrului antreprenoriatului și turismului privind modificarea punctului 2 subpunctul 2.2 din Procedura de implementare a Programului pentru stimularea înființării întreprinderilor mici și mijlocii „Start-up Nation — ROMÂNIA”, aprobată prin Ordinul ministrului antreprenoriatului și turismului nr. 1.111/2022	11
2.520. — Ordin al ministrului sănătății pentru aprobarea Normelor de funcționare și autorizare a serviciilor de îngrijiri la domiciliu	12–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 167

din 24 martie 2022

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1), ale art. 4 alin. (1¹)—(1³), (3) și (4), ale art. 5 alin. (3) și (3¹), ale art. 7 alin. (4) și (5¹), ale art. 8 alin. (5), ale art. 10 alin. (1) și ale art. 11 teza întâi din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, precum și a Legii nr. 52/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, în ansamblul său

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Fabian Niculae	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a Legii nr. 52/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, excepție ridicată de Banca Românească — S.A. în Dosarul nr. 17.293/212/2021/a1 al Judecătoriei Constanța — Secția civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.913D/2021.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Președintele Curții dispune să se facă apelul și în Dosarul nr. 2.995D/2021, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 alin. (1) lit. e), alin. (1¹)—(1³), (3) și (4), ale art. 5 alin. (3) și (3¹), ale art. 7 alin. (4) și (5¹) și ale art. 8 alin. (5) teza întâi din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite astfel cum au fost modificate prin Legea nr. 52/2020, precum și a Legii nr. 52/2020 în ansamblul său, excepție ridicată de Banca Românească — S.A. în Dosarul nr. 4.225/196/2021 al Judecătoriei Brăila — Secția civilă, în Dosarul nr. 3.141D/2021, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a Legii nr. 52/2020, excepție ridicată de Banca Românească — S.A. în Dosarul nr. 2.331/259/2020 al Curții de Apel Ploiești — Secția a II-a civilă, în Dosarul nr. 3.935D/2021, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolului unic pct. 1—7 [cu referire la art. 4, art. 7 alin. (3), alin. (4), art. 5 alin. (3)] din Legea nr. 52/2020, excepție ridicată de Banca Românească — S.A. în Dosarul nr. 6.650/311/2021 al Judecătoriei Slatina, în Dosarul nr. 181D/2022, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a Legii nr. 52/2020, în ansamblul său, excepție ridicată de Banca Românească — S.A. în Dosarul nr. 24.344/299/2021 al Judecătoriei Sectorului 1 București — Secția I civilă, și în Dosarul nr. 288D/2022, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a Legii nr. 52/2020, excepție ridicată de Banca Românească — S.A. în Dosarul nr. 6.986/233/2021 al Judecătoriei Galați — Secția civilă.

4. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

5. Având în vedere obiectul excepției de neconstituționalitate în dosarele mai sus menționate, Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor nr. 2.995D/2021, nr. 3.141D/2021, nr. 3.935D/2021, nr. 181D/2022 și nr. 288D/2022 la Dosarul nr. 2.913D/2021.

6. Reprezentantul Ministerului Public arată că este de acord cu conexarea dosarelor. Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 2.995D/2021, nr. 3.141D/2021, nr. 3.935D/2021, nr. 181D/2022 și nr. 288D/2022 la Dosarul nr. 2.913D/2021, care a fost primul înregistrat.

7. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii în sensul menținerii jurisprudenței instanței de contencios constituțional.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

8. Prin Încheierea din 24 septembrie 2021 pronunțată în Dosarul nr. 17.293/212/2021/a1, **Judecătoria Constanța — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 52/2020** (Dosarul nr. 2.913D/2021).

9. Prin Încheierea din 23 septembrie 2021, pronunțată în Dosarul nr. 4.225/196/2021, **Judecătoria Brăila — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 alin. (1) lit. e), alin. (1¹)—(1³), (3) și (4), ale art. 5 alin. (3) și (3¹), ale art. 7 alin. (4) și (5¹) și ale art. 8 alin. (5) teza întâi din Legea nr. 77/2016, astfel cum acestea au fost modificate prin Legea nr. 52/2020, precum și a Legii nr. 52/2020, în ansamblul său** (Dosarul nr. 2.995D/2021).

10. Prin Decizia nr. 279 din 13 octombrie 2021 pronunțată în Dosarul nr. 2.331/259/2020, **Curtea de Apel Ploiești — Secția a II-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 52/2020** (Dosarul nr. 3.141D/2021).

11. Prin Încheierea din 15 decembrie 2021 pronunțată în Dosarul nr. 6.650/311/2021, **Judecătoria Slatina a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor articolului unic pct. 1—7 [cu referire la art. 4, art. 7 alin. (3) și alin. (4) și la art. 5 alin. (3)] din Legea nr. 52/2020** (Dosarul nr. 3.935D/2021).

12. Prin Încheierea din 12 ianuarie 2022 pronunțată în Dosarul nr. 24.344/299/2021, **Judecătoria Sectorului 1 București — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 52/2020, în ansamblul său** (Dosarul nr. 181D/2022).

13. Prin Încheierea din 28 ianuarie 2022 pronunțată în Dosarul nr. 6.896/233/2021, **Judecătoria Galați — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a Legii nr. 52/2020** [Dosarul nr. 288D/2022].

14. Excepția a fost ridicată de Banca Românească în cauze având ca obiect soluționarea unor cereri formulate de consumatori în temeiul Legii nr. 77/2016, astfel cum a fost modificată și completată prin Legea nr. 52/2020.

15. **În motivarea excepției de neconstituționalitate se arată, în esență, că legea criticată este neconstituțională pentru că a fost adoptată în lipsa solicitării unui aviz al Băncii Naționale a României, ceea ce încalcă art. 3 alin. (2) din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României și art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție.** Se subliniază că principiul legalității impune ca atât exigențele de ordin procedural, cât și cele de ordin substanțial să fie respectate în cadrul legiferării. Totodată, prin nerespectarea obligației de a solicita avizul Băncii Centrale Europene, statul român și-a încălcat obligația constituțională prevăzută în art. 148 alin. (2) de adecvare a dreptului național cu dreptul european.

16. Se mai invocă faptul că Legea nr. 52/2020 aduce o gravă atingere dreptului la libertate economică și libertății comerțului, întrucât intervine în raporturile juridice încheiate între profesionist și consumatori, afectând în mod direct contraprestația la care creditorul este îndreptățit prin încheierea contractelor de credit. Modificarea condițiilor economice pe parcursul executării unui contract de credit, condiții care nu sunt sub influența creditorului, nu justifică modificarea obligației esențiale a debitorului, prin lipsirea creditorului de posibilitatea recuperării creanței în integralitatea sa. Legea nr. 52/2020 modifică raporturi juridice contractuale, intervenind exclusiv în favoarea uneia dintre părțile contractului, prin prejudicierea patrimoniului celeilalte părți contractante, instituind o discriminare inacceptabilă între subiecții de drept privat.

17. Se susține că art. 1 alin. (1), art. 8 alin. (5), art. 10 alin. (1) și art. 11 din Legea nr. 77/2016 retroactivează, întrucât permit stingerea tuturor datoriilor, atât a celor deja născute, cât și a celor viitoare. Se punctează faptul că atât creanțele băncilor, cât și ale cesionarilor reprezintă un bun, un drept câștigat sub imperiul vechii legi. Se mai susține că legea criticată încalcă principiul securității juridice, întrucât prevede posibilitatea retroactivării sale, intervine peste principiul *pacta sunt servanda*, dispunând peste voința părților la mult timp după realizarea raportului juridic dintre acestea, și creează un dezechilibru în interpretarea unitară a legii, fiind astfel inaccesibilă.

18. Se mai arată că art. 8 alin. (5) din Legea nr. 77/2016 încalcă dreptul de proprietate al creditorului, întrucât anularea debitelor deja scadente ar echivala cu o expropriere fără niciun fel de despăgubire. Or, aceste debite intră în sfera drepturilor câștigate. Același text de lege încalcă principiul separației și echilibrului puterilor în stat, întrucât intervine, pe de o parte, asupra litigiilor în privința cărora instanța a pronunțat o hotărâre definitivă și/sau irevocabilă și, pe de altă parte, asupra executărilor silite în cadrul cărora au fost pronunțate hotărâri judecătorești în soluționarea unor contestații la executare. Or, legiuitorul nu poate interveni asupra raporturilor juridice consfințite pe calea hotărârilor judecătorești, acestea bucurându-se de autoritate de lucru judecat.

19. Se mai arată că art. 4 alin. (4) din Legea nr. 77/2016 încalcă dreptul la un proces echitabil, cu referire la principiul contradictorialității și al egalității armelor, precum și la dreptul de dispoziție al părților. Astfel, formularea unei contestații la notificare de către creditor pune instanțele judecătorești în situația de a echilibra contractul, pretenție pe care contestatorul nu a formulat-o, ajungându-se la situația în care debitorii, deși nu formulează o cerere prin care investesc instanța, vor dobândi calitatea de reclamant, ca parte în procesul civil, ca urmare a obligației stabilite de lege în sarcina instanței judecătorești,

respectiv echilibrarea contractului. Mai mult, creditorul nu are nici măcar posibilitatea să solicite, în cadrul procedurii prevăzute de lege, echilibrarea contractului. Cu privire la încălcarea principiului egalității armelor, se deduce că aceasta ar rezulta din faptul că creditorului îi sunt impuse diverse obligații procedurale pentru sesizarea instanței judecătorești, specifice reclamantului, pe când debitorul nu are nicio obligație în acest sens, acesta beneficiind de statutul de pârât. Se arată că dacă inițial debitorul care are doar calitatea de pârât, ca efect al introducerii contestației, va dobândi „unde va pe parcurs” și calitatea de reclamant prin admiterea unor pretenții care nu sunt echivoc exprimate într-un act de sesizare al instanței. Se consideră că nimic nu împiedică debitorii să sesizeze în mod egal instanța, aceștia având la îndemână mijloace specifice prin care pot ca, în cadrul acțiunii deja inițiate de către creditor sau pe cale separată, să invoce propriile pretenții și să formuleze propriile cereri solicitând cu prioritate echilibrarea contractului, respectându-se în acest fel și dreptul la apărare al părții adverse. Se mai arată că art. 4 alin. (4) din lege nu reglementează sfera de conținut a noțiunii de echilibrare a contractului, iar exprimarea legiuitorului este echivocă atunci când se referă la „*imposibilitatea vădită de continuare a contractului*”. Totodată, se arată că acesta cuprinde o soluție legislativă care a fost constatată ca fiind neconstituțională prin Decizia nr. 731 din 6 noiembrie 2019, pronunțată în cadrul controlului *a priori* de constituționalitate.

20. Se susține că instituirea unui anumit prag valoric al fluctuației valutare, respectiv de 52,6%, reprezintă o încălcare a art. 44 și 147 din Constituție, precum și a Deciziei nr. 731 din 6 noiembrie 2019. În același sens, se apreciază că pentru a interveni impreviziunea este necesar ca, pe lângă condiția privind consistența valorică și persistența temporală, să fie îndeplinită și condiția potrivit căreia debitorul să nu fi avut intenția expres materializată de a se angaja în executarea unui risc supraadăugat asociat contractului de credit. Se mai arată că nu poate fi considerată impreviziune situația în care obligația de plată lunară înregistrează o creștere de peste 50% ca urmare a majorării ratei de dobândă variabilă. Obligația lunară de achitare a ratelor de credit trebuie să reprezinte o abatere majoră de la situația avută în vedere la momentul contractării. Or, având în vedere faptul că debitorii au contractat pentru o perioadă îndelungată de timp, respectiv 20—30 de ani, analiza impreviziunii nu se poate raporta doar la ultimele 6 luni anterioare transmiterii notificării de dare în plată. Fiind o perioadă foarte scurtă de timp, nu se poate concluziona că această creștere a ratelor raportat la dobânda variabilă este una ireversibilă. Prin urmare, reglementarea celor două prezumții absolute de impreviziune este complet deficitară.

21. **Judecătoria Constanța — Secția civilă** apreciază în Dosarul nr. 2.913D/2021 că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

22. **Judecătoria Brăila — Secția civilă** apreciază în Dosarul nr. 2.995D/2021 că excepția de neconstituționalitate este parțial întemeiată, ținând cont de faptul că prevederile legale criticate nu îndeplinesc condițiile de claritate și previzibilitate care trebuie să caracterizeze orice act normativ.

23. **Curtea de Apel Ploiești — Secția a II-a civilă** apreciază în Dosarul nr. 3.141D/2021 că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

24. **Judecătoria Slatina** apreciază în Dosarul nr. 3.935D/2021 că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

25. **Judecătoria Sectorului 1 București — Secția I civilă** apreciază în Dosarul nr. 181D/2022 că excepția de neconstituționalitate este întemeiată. Astfel, actul normativ criticat are ca finalitate concretă modificarea raportului juridic dintre părți, cu nesocotirea voinței comune a acestora (prin nesocotirea principiului acordului de voință al părților) și

antrenarea unui dezechilibru contractual, depășind limita protecției consumatorului. Pe această cale se consolidează pentru consumator o poziție contractuală supraordonată, urmărindu-se degrevarea obligațională a debitorului cu nesocotirea emolumentului creanței corelative (valoarea bunului dat în plată nefiind în toate cazurile de o valoare cel puțin egală cu datoria care se urmărește a fi stinsă). De asemenea, se omite faptul că garanția (ipoteca) nu este un substitut al creanței pe lângă care subzistă, ci doar un element menit să imprime o ordine de preferință în cazul concursului de creditori ori să prevină crearea sau mărirea stării de insolvabilitate a debitorului, asigurându-se urmărirea bunului în mâinile oricui se află, valorificarea acestuia neputând conduce automat la stingerea obligației în cazul nerealizării integrale a creanței corelative.

26. Judecătoria Galați — Secția civilă apreciază în Dosarul nr. 288D/2022 că excepția de neconstituționalitate este întemeiată în ceea ce privește dispozițiile articolului unic pct. 2 [cu referire la art. 4 alin. (1¹) lit. a) și alin. (1²)] și pct. 8 [cu referire la art. 8 alin. (5)] din Legea nr. 52/2020, fiind neîntemeiată în ceea ce privește celelalte puncte ale articolului unic.

27. Astfel, în ceea ce privește modificările aduse prin articolul unic pct. 2 [cu referire la art. 4 alin. (1¹) lit. a) și alin. (1²)] din Legea nr. 52/2020, instanța apreciază că, deși articolul a fost modificat în sensul creșterii cuantumului fluctuației de curs valutar și al indicării unei perioade în care această majorare a cursului să se mențină, față de cele statuate de Curtea Constituțională prin pct. 66 și 67 din Decizia nr. 731 din 6 noiembrie 2019, reglementarea reprezintă o încălcare a art. 44 și a art. 147 alin. (4) din Constituție, deoarece nu ține cont de împrejurarea că o mare parte a contractelor de credit vizate de Legea nr. 77/2016 sunt încheiate pentru o durată lungă (10—30 de ani), astfel că o variație de peste 52,6% a cursului de schimb valutar leu—monedă credit pe o durată de 6 luni în acest interval de 10—30 de ani intră în sfera riscului inerent, astfel cum rezultă și din analiza cursului de schimb valutar leu—euro, leu—dolar, leu—liră sterlină din perioada 2006—2020.

28. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

29. **Guvernul** și-a exprimat punctul de vedere în dosarele nr. 2.995D/2021, nr. 3.141D/2021 și nr. 3.935D/2021. Acesta a apreciat că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, prin prisma încălcării art. 1 alin. (5) și art. 147 alin. (4) din Constituție, conducând la neconstituționalitatea legii, în ansamblul său, pentru lipsa avizului Băncii Naționale a României, respectiv la neconstituționalitatea soluțiilor normative cuprinse la articolul unic pct. 8 cu referire la art. 8 alin. (5) teza a doua și a treia din Legea nr. 52/2020, și neîntemeiată, prin raportare la celelalte norme constituționale invocate.

30. Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

31. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

32. Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum rezultă din încheierile de sesizare, îl constituie dispozițiile Legii nr. 52/2020 în ansamblul său, cu alte cuvinte, dispozițiile articolului unic pct. 1—8 din Legea nr. 52/2020 pentru modificarea și

completarea Legii nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 386 din 13 mai 2020. Având în vedere art. 62 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, potrivit căruia „*Dispozițiile de modificare și de completare se încorporează, de la data intrării lor în vigoare, în actul de bază, identificându-se cu acesta*”, dar și voința reală a autoarei excepției de neconstituționalitate (a se vedea în acest sens Decizia nr. 775 din 7 noiembrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.006 din 18 decembrie 2006; Decizia nr. 297 din 27 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 309 din 9 mai 2012; Decizia nr. 244 din 6 aprilie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 529 din 6 iulie 2017), Curtea va reține ca obiect al excepției dispozițiile art. 1 alin. (1), ale art. 4 alin. (1¹)—(1³), (3) și (4), ale art. 5 alin. (3) și (3¹), ale art. 7 alin. (4) și (5¹), ale art. 8 alin. (5), art. 10 alin. (1) și ale art. 11 alin. (1) teza întâi din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 330 din 28 aprilie 2016, astfel cum au fost modificate prin Legea nr. 52/2020, sub aspectul criticilor de neconstituționalitate intrinsecă, precum și Legea nr. 52/2020, sub aspectul criticilor de neconstituționalitate extrinsecă. Textele legale criticate în mod punctual au următorul cuprins:

— Art. 1 alin. (1): „*Prezenta lege se aplică raporturilor juridice dintre consumatori și instituțiile de credit, instituțiile financiare nebancare sau cesionarii creanțelor deținute asupra consumatorilor.*”;

— Art. 4 alin. (1¹)—(1³), (3) și (4): „*(1¹) Reprezintă impreviziune:*

a) pe durata executării contractului de credit, cursul de schimb valutar, aplicabil în vederea cumpărării monedei creditului, înregistrează la data transmiterii notificării de dare în plată o creștere de peste 52,6% față de data încheierii contractului de credit. În vederea calculării procentului de 52,6% se va avea în vedere cursul publicat de Banca Națională a României la data transmiterii notificării de plată și cursul de schimb publicat de Banca Națională a României la data încheierii contractului de credit;

b) pe durata executării contractului de credit, obligația de plată lunară înregistrează o creștere de peste 50% ca urmare a majorării ratei de dobândă variabilă.

(2) În scopul aplicării prevederilor prezentei legi este necesară menținerea pragurilor valorice prevăzute la alin. (1¹) lit. a) și b) în ultimele 6 luni anterioare transmiterii notificării de dare în plată.

(3) Prezumpțiile prevăzute la alin. (1) au caracter absolut. Creditorul care formulează contestație, conform art. 7, are obligația de a dovedi omisiunea îndeplinirii condițiilor de admisibilitate a notificării de dare în plată, prevăzute la alin. (1) lit. a)—d).

[...]

(3) Impreviziunea este prezumată în favoarea consumatorului, care formulează o notificare în condițiile art. 5 sau art. 8 alin. (5).

(4) Echilibrarea și continuarea contractului de credit sunt prioritare. Încetarea contractului de credit va putea fi dispusă doar în cazul imposibilității vădite a continuării sale.”;

— Art. 5 alin. (3) și (3¹): „*(3) Prima zi de convocare la notarul public nu poate fi stabilită la un termen mai scurt de 30 de zile libere și nici mai lung de 90 de zile, perioadă în care se suspendă orice plată către creditor, precum și orice procedură judiciară sau extrajudiciară demarată de un creditor sau de persoana care se subrogă în drepturile acestuia îndreptată împotriva consumatorului sau a bunurilor acestuia. Neprezentarea debitorului la termenele indicate în notificare echivalează cu renunțarea la notificarea de dare în plată și părțile vor fi repuse de drept în situația anterioară.*”

(31) *Pe perioada notificării, precum și pe perioada soluționării cererilor prevăzute la art. 7 și 8, este interzisă înscrierea în Biroul de credit sau în alte baze de date negative cu privire la debitorii riscanți sau rău-platnici a debitorului care a efectuat notificarea prevăzută la art. 5 alin. (1), indiferent dacă înscrierea ar fi efectuată din inițiativa creditorului sau a unei autorități centrale sau locale. Dispozițiile prezentului alineat sunt aplicabile în mod corespunzător și persoanelor și procedurilor la care se referă art. 6 și, respectiv, art. 8 alin. (5).”*

— Art. 7 alin. (4) și (5¹): *„(4) Până la soluționarea definitivă a contestației formulate de creditor se menține suspendarea oricărei plăți către acesta, precum și a oricărei proceduri judiciare sau extrajudiciare demarate de creditor sau de persoanele care se subrogă în drepturile acestuia împotriva debitorului. De la data comunicării notificării de dare în plată, executările silită aflate în derulare, inclusiv popriri, se suspendă automat. [...]*

(5¹) *În cazul admiterii contestației creditorului prin hotărâre definitivă, penalitățile și orice daune-interese care ar rezulta din parcurgerea procedurii notificării prevăzute la art. 5 și 6 vor putea fi pretinse doar dacă creditorul contestator probează că debitorul a fost de rea-credință la depunerea notificării.”*

— Art. 8 alin. (5): *„(5) Dreptul de a cere instanței să constate stingerea datorilor izvorâte din contractele de credit aparține și consumatorului care a fost supus unei executări silită a imobilului ipotecat, indiferent de titularul creanței, de stadiul în care se află ori de forma executării silită care se continuă contra debitorului. Se consideră că există impreviziune în cazul în care debitorul, care formulează notificare de dare în plată, a fost supus unei executări silită a imobilului ipotecat, dar este în continuare executat silit, prin poprire sau alte forme de executare silită, pentru datoria inițială și pentru accesoriile acesteia, neacoperite prin executarea silită a imobilului ipotecat. Dispozițiile art. 4 alin. (13) se aplică în mod corespunzător.”*

— Art. 10 alin. (1): *„(1) La momentul încheierii contractului translativ de proprietate, respectiv de la data pronunțării hotărârii judecătorești definitive, potrivit prevederilor art. 8 sau, după caz, ale art. 9, va fi stinsă orice datorie a debitorului față de creditor, acesta din urmă neputând solicita sume de bani suplimentare.”*

— Art. 11 teza întâi: *„În vederea echilibrării riscurilor izvorând din contractul de credit [...] prezenta lege se aplică [...] contractelor de credit aflate în derulare la momentul intrării sale în vigoare [...]”*

33. În opinia autoarei excepției de neconstituționalitate, prevederile legale criticate contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (3)—(5) privind principiul statului de drept, al separației puterilor în stat, al legalității, al calității legii și al securității juridice, art. 15 alin. (2) privind neretroactivitatea legii, art. 21 alin. (3) privind dreptul la un proces echitabil, art. 24 privind dreptul la apărare, art. 44 privind dreptul de proprietate privată, art. 45 privind libertatea economică, art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți fundamentale, art. 124 privind înfăptuirea justiției, art. 126 privind instanțele judecătorești, art. 135 privind economia, art. 147 alin. (4) privind efectele deciziilor Curții Constituționale și în art. 148 alin. (2) privind integrarea în Uniunea Europeană. Se mai invocă și art. 6 paragraful 1 privind dreptul la un proces echitabil din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

34. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că s-a mai pronunțat asupra prevederilor legale criticate ale art. 4 alin. (1¹)—(13), (3) și (4), ale art. 5 alin. (3) și (3¹), ale art. 7 alin. (4) și (5¹) și ale art. 8 alin. (5) tezele a doua și a treia din Legea nr. 77/2016, precum și a Legii nr. 52/2020, în ansamblul său, prin Decizia nr. 432 din 17 iunie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 905 din 21 septembrie 2021.

35. Cu privire la critica de neconstituționalitate extrinsecă, constând în faptul că la adoptarea Legii nr. 52/2020 nu s-a solicitat un aviz al Băncii Naționale a României, potrivit art. 3 alin. (2) din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 582 din 30 iunie 2004, Curtea a statuat că Banca Națională a României nu este o instituție fundamentală, reglementată prin Constituție, astfel că solicitarea avizului său nu reprezintă un standard de constituționalitate, și că în discuție este o chestiune de drept civil, respectiv reglementarea ipotezelor de impreviziune care pot duce la încetarea contractului de credit prin darea în plată a imobilului ipotecat, astfel că nu intră în atribuțiile Băncii Naționale a României avizarea cazurilor de impreviziune, operațiune esențialmente de drept civil. Prin urmare, Curtea a reținut că Legea nr. 52/2020, în ansamblul său, nu încalcă art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție prin raportare la art. 3 alin. (2) din Legea nr. 312/2004.

36. Cu privire la criticile de neconstituționalitate intrinseci formulate, Curtea a reținut că acestea vizează în mod principal problema reglementării unor prezumții absolute de impreviziune. Pentru a determina dacă ele se plasează în sfera riscului supraadăugat al contractului de credit, trebuie să aibă în vedere criteriile consistenței valorice și persistenței temporale a fluctuației în sensul Deciziei nr. 731 din 6 noiembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 59 din 29 ianuarie 2020. Pe baza acestor criterii, legea analizată a fixat (i) consistența valorică a diferenței de curs valutar dintre valoarea monedei naționale și a celei străine la un procent de 52,6% raportată la data contractării creditului și (ii) persistența temporală circumscrisă la o perioadă de 6 luni anterioare transmiterii notificării de dare în plată, perioadă în care diferența de curs valutar antereferită trebuie să se mențină.

37. Cu privire la consistența valorică a diferenței de curs, s-a reținut că art. 4 alin. (1¹) lit. a) din Legea nr. 77/2016 reglementează o prezumție de impreviziune care valorifică o creștere a cursului valutar de peste 50%, ceea ce reprezintă o abatere de la obișnuitul unor fluctuații valutare. Curtea a subliniat faptul că încheierea contractelor în monedă străină implică un risc valutar, risc care nu se poate transforma de plano într-o cauză de încetare a utilității sociale a contractului de credit. Prin urmare, riscul valutar nu are valențe subiective, ci obiective, astfel că impreviziunea întemeiată pe acesta nu ține seama de tipul sau durata contractului de credit sau de percepția ulterioară sau în timp a debitorului/creditorului. Ceea ce contează este ca legea să prezume că un risc valutar de o anumită consistență nu a putut face obiectul *in concreto* al unei previzionări de către niciuna dintre părțile contractului, trecând dincolo de puterea de prevedere a acestora. Faptul că legiuitorul nu a reglementat în mod distinct diferențele de risc valutar care se constituie în cazuri de impreviziune în funcție de durata contractului de credit nu demonstrează decât că toate situațiile trebuie tratate cu aceeași unitate de măsură, evitându-se, astfel, eventuale situații de inegalitate între debitori/creditori, după caz. Mai mult, spre a preveni astfel de situații, creditorii (profesioniști) trebuie să fie diligenți și să stabilească în contractele de credit clauze care să evite intervenirea unui astfel de caz de impreviziune. Nu este rolul Curții Constituționale să clasifice contractele de credit în contracte pe durată scurtă, medie sau lungă, în funcție de care să stabilească un anumit regim juridic sub aspectul reținerii impreviziunii și astfel să impună ea însăși anumite praguri pentru consistența valorică a diferenței de curs valutar.

38. Cu privire la consistența temporală a diferenței de curs valutar, Curtea a reținut că menținerea pe o durată de 6 luni a diferenței de 52,6% dintre cursul actual și cel existent la data încheierii contractului de credit relevă un caracter constant, continuu, ireversibil al fluctuației, care, așadar, nu este una temporară/circumstanțială/particulară. Nu este rolul Curții să stabilească dacă această perioadă trebuia să fie mai mare, ci doar de a se asigura că este o perioadă rațională și care previne arbitrarul.

39. O altă chestiune invocată sub aspectul cerințelor de calitate a legii a fost aceea a stabilirii procentului care se subsumează riscului inerent și a celui care intră în registrul celui supraadăugat. Această critică nu ține seama de conținutul normativ al textului analizat, care nu cuprinde vreo referire la un anumit procent care ar ține de riscul inerent, ci stabilește pur și simplu că dacă se atinge o asemenea diferență valorică între cursul monedei străine de la momentul contractării creditului și cel de la momentul invocării impreviziunii, intervenirea impreviziunii este prezumată, iar debitorul are opțiunea de a da în plată imobilul ipotecat.

40. Criticile vizând situația creditelor reeșalonate/restructurate aduc în discuție o problemă de aplicare a legii. În cazul contractului prin care se modifică contractul inițial în sensul prelungirii termenului de plată (reeșalonarea), cauza de impreviziune se raportează tot la data încheierii contractului de credit inițial, capitalul nefiind afectat, ci doar plata acestuia urmând a se realiza într-un interval temporal mai extins. În cazul creditelor deja restructurate, este o problemă distinctă în sensul că dacă (i) principalul sumei de plată (capitalul) a format obiectul unei negocieri între părți, diminuându-se, invocarea acestei cauze de impreviziune devine posibilă numai prin raportare la această nouă dată și (ii) a fost stinsă obligația inițială prin încheierea în mod subsecvent a unui nou contract între debitor și creditor, ipoteză în care invocarea acestei cauze de impreviziune devine posibilă numai prin raportare la această nouă dată. Redimensionarea capitalului constituie o modificare esențială a contractului inițial încheiat, astfel că modificările contractuale care afectează capitalul produc efecte și în privința datei la care se raportează această cauză de impreviziune, data încheierii contractului de credit fiind data încheierii actului care „restructurează” capitalul.

41. Raportat la criticile de neconstituționalitate ce privesc faptul că instanțele naționale s-au pronunțat deseori cu privire la imposibilitatea calificării fluctuațiilor valutare drept caz de impreviziune, iar aceste constatări se bucură de autoritate de lucru judecat, Curtea a observat că, potrivit noului cadru normativ, fluctuațiile valutare de peste 52,6% reprezintă impreviziune, astfel că instanțele judecătorești nu mai au competența de a decide ele însele dacă sau în ce măsură fluctuația valutară poate fi calificată drept impreviziune. Întrucât legea a reglementat, pe calea unei definiții legale, o prezumție absolută de impreviziune, instanța judecătorească trebuie să o aplice în consecință. Totodată, autoritatea de lucru judecat a unei hotărâri judecătorești se raportează la norma aflată în vigoare, pe baza căreia a fost pronunțată, și nu împiedică modificarea acesteia. De altfel, în sistemul constituțional românesc, hotărârea judecătorească pronunțată de instanțele judecătorești ordinare nu constituie un izvor formal al dreptului. Prin urmare, noua reglementare nu încalcă exigențele de calitate a legii, din moment ce este comprehensibil faptul că se aplică și acelor contracte de credit în raport cu care, anterior intrării în vigoare a noii legi, instanțele judecătorești au considerat ca nefiind întrunite condițiile impreviziunii sub imperiul vechii reglementări.

42. Prin urmare, Curtea a constatat că art. 4 alin. (11) lit. a), alin. (12) și (13) din Legea nr. 77/2016 nu încalcă art. 1 alin. (5), art. 44 și art. 147 alin. (4) din Constituție.

43. A doua prezumție reglementată valorifică creșterea obligației de plată lunare de peste 50% ca urmare a majorării ratei de dobândă variabilă. Întrucât obligația lunară de plată (rată lunară) constă din capital plus dobândă, rezultă că o creștere cu 50% a ratei lunare trebuie să fie determinată de creșterea dobânzii cu cel puțin același quantum procentual. Această prezumție valorifică în latura sa de consistență valorică două aspecte: ponderea dobânzii în cadrul obligației lunare de plată și, corelativ acesteia, creșterea cu minimum 50% a dobânzii, care duce la creșterea cu cel puțin 50% a ratei lunare. Aceasta

este condiția de consistență valorică, în timp ce criteriul persistenței temporale este menținerea pe o durată de 6 luni consecutive a acestei situații. Raportarea se face la rata precedentă perioadei de 6 luni consecutive în care trebuie să se mențină această creștere. Nu este rolul Curții să stabilească dacă această fluctuație a valorii obligației lunare de plată determinată de creșterea dobânzii trebuia să fie de 50%—100%, ci doar de a se asigura că este o fluctuație rațională luată în calcul și care previne arbitrarul. Or, cele de mai sus indică o abatere de la riscul inerent contractului de credit. Prin urmare, art. 4 alin. (11) lit. b), alin. (12) și (13) din Legea nr. 77/2016 nu încalcă art. 1 alin. (5), art. 44 și art. 147 alin. (4) din Constituție.

44. Cu privire la criticile de neconstituționalitate aduse art. 4 alin. (4) din Legea nr. 77/2016 în raport cu art. 1 alin. (5) și art. 21 alin. (3) din Constituție, Curtea a arătat că, de principiu, o cauză întemeiată pe dispozițiile Legii nr. 77/2016 poate parcurge 4 faze (2 extrajudiciare și 2 judiciare), iar în cadrul acestei proceduri se interpune art. 4 alin. (4) din lege, care stabilește că „*Echilibrarea și continuarea contractului de credit sunt prioritare. Încetarea contractului de credit va putea fi dispusă doar în cazul imposibilității vădite a continuării sale*”. Curtea a reținut că întreaga procedură reglementată de Legea nr. 77/2016 include ideea de adaptare a contractului, astfel că fiecare fază a acestei proceduri implică aplicarea cu prioritate a soluției de adaptare a contractului în raport cu cea de încetare a acestuia. Astfel, în cele două faze extrajudiciare, cele două părți pot negocia atât adaptarea, cât și încetarea contractului de credit, iar dacă se ajunge la un acord în acest sens, fără intervenția instanței, fie creditorul nu mai formulează contestație, fie debitorul nu mai formulează acțiunea în stingerea creanței, după caz. Optându-se pentru soluția adaptării contractului se ajunge la evitarea încetării contractului de credit prin darea în plată a bunului imobil ipotecat, ceea ce reprezintă o aplicare fidelă a art. 4 alin. (4) teza întâi din lege. Prin urmare, dacă art. 4 alin. (4) teza întâi din lege este o reglementare de principiu care privește relația dintre debitor și creditor, atrăgându-le atenția asupra necesității menținerii utilității sociale a contractului de credit, teza a doua aduce în discuție obligația instanței judecătorești de a aplica — în mod prioritar — soluția adaptării contractului.

45. Curtea a stabilit că atât debitorul, pe cale reconvențională în cadrul contestației, cât și creditorul, în cadrul acțiunii în stingerea creanței, pot formula cereri de adaptare a contractului de credit. Posibilitatea formulării unor astfel de cereri reconvenționale trebuie recunoscută în fiecare fază procesuală în parte tocmai pentru că, pe de o parte, evită multiplicarea corespunzătoare a cererilor formulate de debitor și creditor, astfel că partea nu mai trebuie să formuleze o nouă cerere de adaptare a contractului prin mijlocirea dreptului comun, iar, pe de altă parte, asigură egalitatea juridică între cele două părți. Prin urmare, ca o exigență a dreptului la un proces echitabil, prin aplicarea art. 4 alin. (4) din lege, cererea de adaptare a contractului poate fi formulată atât în contestație, cât și în acțiunea în stingerea obligației.

46. În ipoteza intervenirii acordului părților pentru adaptarea contractului în cursul fazelor judiciare, instanța judecătorească va dispune adaptarea acestuia. În schimb, în măsura în care nu se întrunește un asemenea acord, va evalua dacă în cauză există o imposibilitate vădită a continuării contractului, încetarea acestuia dispunându-se doar în această situație. Stingerea obligațiilor născute din contractul de credit ipotecar și transmiterea dreptului de proprietate către creditor echivalează cu încetarea contractului, însă art. 4 alin. (4) din lege stabilește că aceasta reprezintă o ultimă soluție aplicabilă în situația constatării impreviziunii, astfel că părțile trebuie să depună toate diligențele pentru menținerea utilității sociale a contractului, iar instanța judecătorească trebuie să urmărească, în mod firesc, continuarea contractului. De aceea, ca regulă, instanța trebuie

să dispună adaptarea contractului de credit, cu excepția situației în care este demonstrată existența unei imposibilități vădite de continuare a acestuia. Această imposibilitate nu se analizează prin raportare la situația patrimonială a debitorului, pentru că nu există nicio relație între impreviziunea în contracte și situația financiară a debitorului, impreviziunea exprimând o tensiune intracontractuală, și nu una personală, ce transcende cadrulul strict contractual. Așadar, sintagma „imposibilitate vădită a continuării contractului de credit” se raportează întotdeauna la drepturile și obligațiile rezultate din contractul de credit, instanța judecătorească neputând realiza un inventar al situației patrimoniale a debitorului pentru a decide adaptarea sau încetarea contractului.

47. În deciziile sale cu privire la Legea nr. 77/2016, Curtea a trebuit ea însăși să delimiteze impreviziunea de situația patrimonială actuală a debitorului (spre exemplu, Decizia nr. 415 din 19 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 781 din 12 septembrie 2018), tocmai pentru că, în mod greșit, instanțele judecătorești analizau și administrau un probatoriu pentru a determina situația materială a debitorului în vederea stabilirii unei afectări a echilibrului contractual, considerând că în acest mod se evaluează starea de impreviziune a contractului de credit. Or, echilibrul contractual în ipoteza contractului de credit nu se determină prin raportare la întregul patrimoniu al debitorului sau la posibilitățile sale financiare de rambursare a împrumutului, ci prin raportare strictă la conținutul clauzelor contractuale. Astfel, materializarea riscului supraadăugat are un efect direct asupra acestor clauze și, în consecință, generează în mod automat dezechilibrul contractual (Decizia nr. 731 din 6 noiembrie 2019, precitată, paragraful 51). Prin urmare, odată constatată impreviziunea potrivit conținutului matematic al art. 4 alin. (1)–(3) din Legea nr. 77/2016, instanța judecătorească poate dispune adaptarea contractului de credit. În măsura în care executarea contractului este excesiv de oneroasă sub aspectul drepturilor și obligațiilor derivând din chiar prevederile sale, acesta își pierde utilitatea socială, fiind, așadar, imposibilă/irațională continuarea sa; în acest caz, instanța va dispune stingerea obligațiilor născute din contractul de credit ipotecar și transmiterea dreptului de proprietate către creditor.

48. Având în vedere cele expuse, Curtea a constatat că art. 4 alin. (4) din Legea nr. 77/2016 nu încalcă cerințele de calitate a legii prevăzute de art. 1 alin. (5) din Constituție, întrucât stabilește în mod clar că soluția adaptării contractului este prioritară încetării acestuia prin darea în plată a imobilului ipotecat, iar pentru a dispune una dintre cele două soluții, oferă instanței judecătorești un criteriu rațional, și anume aprecierea posibilității continuării executării contractului de credit prin raportare strict la prestațiile la care părțile s-au obligat. Totodată, textul criticat nu încalcă art. 21 alin. (3) din Constituție pentru că atât debitorul, cât și creditorul, în faze procesuale distincte, pot formula cereri de adaptare a contractului. Prin urmare, art. 4 alin. (4) din Legea nr. 77/2016 nu încalcă art. 1 alin. (5) și art. 21 alin. (3) din Constituție.

49. Cu privire la criticile aduse art. 5 alin. (3) și art. 7 alin. (4) din Legea nr. 77/2016, Curtea a reiterat jurisprudența sa în materie, potrivit căreia suspendarea de drept operată prin textele de lege criticate este proporțională cu scopul legitim urmărit. Cu privire la art. 7 alin. (4) teza a doua din lege, Curtea a constatat că acest text este unul precizator, fără ca ipoteza sa normativă să dubleze art. 7 alin. (4) teza întâi din lege. Astfel, suspendarea executării silite, inclusiv a poprii, era deja prevăzută chiar de art. 7 alin. (4) din Legea nr. 77/2016, în forma sa inițială. Prin urmare, art. 7 alin. (4) teza a doua din lege nu încalcă art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta sa privind calitatea legii. În aceste condiții, art. 5 alin. (3) din Legea nr. 77/2016 nu este decât o consecință firească a art. 5 alin. (3), a art. 7 alin. (4) și a art. 8 alin. (3) din lege, faptul depunerii notificării și al desfășurării procedurilor judiciare consecutive acesteia neputând antrena înscrierea debitorului în Biroul de

credit sau în alte baze de date negative cu privire la debitorii riscanți sau rău-platnici. Curtea a subliniat că textul criticat este unul de strictă interpretare, care se referă la datoria/penalitățile rezultată/rezultate din contractul de credit supus notificării, și nu din alte acte/fapte juridice ale debitorului străine acestui contract. Având în vedere cele expuse, art. 5 alin. (3) și (3¹) și art. 7 alin. (4) din Legea nr. 77/2016 nu încalcă art. 44 și art. 147 alin. (4) din Constituție.

50. Cu privire la criticile de neconstituționalitate aduse art. 7 alin. (5¹) din Legea nr. 77/2016 în raport cu art. 44 și art. 147 alin. (4) din Constituție, Curtea a observat că acest text a fost introdus prin Legea nr. 52/2020 și a format obiectul controlului *a priori* de constituționalitate prin Decizia nr. 731 din 6 noiembrie 2019, paragrafele 114–116, fiind constatat neconstituțional, însă legiuitorul l-a pus de acord cu exigențele stabilite prin decizia anterioară a Curții Constituționale. Redactarea actuală diferă în mod esențial de cea constatată ca fiind neconstituțională, dispoziția legală criticată fiind pusă de acord cu decizia Curții Constituționale. Noua reglementare se circumscrie ipotezei admiterii contestației și se referă exclusiv la penalitățile și daunele-interese care ar rezulta din parcurgerea procedurii notificării, nu și la rata plătită de debitor. Astfel, dacă se probează că debitorul a fost de rea-credință, acesta datorează, în ipoteza admiterii contestației, pe lângă rată (capital și dobândă), penalități și daune-interese; în schimb, dacă a fost de bună-credință va datora doar rata (capital și dobândă). Având în vedere cele expuse, art. 7 alin. (5¹) din Legea nr. 77/2016 nu încalcă art. 44 și art. 147 alin. (4) din Constituție.

51. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să modifice jurisprudența mai sus invocată, atât soluția, cât și considerentele deciziilor menționate își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

52. Curtea reține că dispozițiile art. 8 alin. (5) tezele a doua și a treia din Legea nr. 77/2016 au fost constatate ca fiind neconstituționale prin Decizia nr. 432 din 17 iunie 2021, precitată, motivat de faptul că nu respectă deciziile anterioare ale Curții Constituționale (Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 18 ianuarie 2017, și Decizia nr. 731 din 6 noiembrie 2019), fiind astfel contrare art. 147 alin. (4) din Constituție prin raportare la art. 1 alin. (5) și art. 44 din Constituție.

53. Pentru a ajunge la această soluție, Curtea a reținut că prezumția legală absolută instituită vizează debitorul împotriva căruia s-a derulat și s-a finalizat o procedură de executare silită, prin vânzarea imobilului cu destinație de locuință, și împotriva căruia se continuă executarea, având ca debit un rest neacoperit ca urmare a vânzării realizate. O asemenea măsură reprezintă o ingerință a statului în dreptul de proprietate privată al creditorului, iar limitarea creanței anterioare numai la valoarea bunului ipotecat, pe motiv că acesta a fost executat silit, aspect căruia i se dă eficiența unei situații de impreviziune, fără ca aceasta să fie una reală și efectivă, nu relevă existența unui scop legitim al ingerinței, constituindu-se mai degrabă într-o măsură socială sau care valorifică o condiție potestativă simplă din partea debitorului, cu consecința privării de proprietate a creditorului asupra unei părți din creanța sa. Prin urmare, aceasta, în realitate, reprezintă o cauză de limitare a răspunderii contractuale a debitorului ce împiedică executarea contractului de credit, în funcție de voința debitorului. Practic, o circumstanță personală, fără legătură cu clauzele contractului, este convertită într-un caz de impreviziune.

54. Curtea a mai reținut că art. 8 teza a doua din Legea nr. 77/2016 cuprinde un element de procedură și unul de drept substanțial. Cel de procedură privește faptul că debitorul care apelează la procedura reglementată de art. 8 alin. (5) din Legea nr. 77/2016 nu o poate face direct, ci prin depunerea unei notificări conform art. 5 alin. (1) din aceeași lege. Această reglementare procedurală reprezintă o transpunere în plan

normativ a paragrafului 44 din Decizia nr. 95 din 28 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 656 din 9 august 2017. În schimb, reglementarea de drept substanțial, și anume prezumarea absolută a impreviziunii în ipoteza în care debitorul a fost supus unei executări silite a imobilului ipotecat, dar este în continuare executat silit pentru datoria inițială și pentru accesoriile acesteia, neacoperite prin executarea silită a imobilului ipotecat, conservă elementele de neconstituționalitate reținute în Decizia nr. 731 din 6 noiembrie 2019, afectând art. 8 teza a doua din Legea nr. 77/2016. În concepția Deciziei nr. 731 din 6 noiembrie 2019, reținerea impreviziunii pentru un creditor aflat în situația descrisă parcurge etapa notificării, a contestației la notificare, a încheierii actului de dare în plată și, în caz de neconformare a creditorului, etapa de stingere a datoriei izvorâte din contractul de credit. Prin urmare, pentru etapa notificării, ipotezele de impreviziune sunt reglementate de art. 4 alin. (11)—(13) din lege, acestora neputându-le fi alăturată o nouă ipoteză care vizează o eventuală consecință a impreviziunii (faptul că bunul imobil ipotecat a fost executat și că executarea continuă pentru că datoria inițială/accesoriile acesteia nu a/au fost acoperită/acoperite). Așadar, chiar dacă bunul imobil ipotecat a fost vândut la licitație publică, iar executarea silită continuă, debitorul trebuie să se încadreze în ipotezele de impreviziune prevăzute de art. 4 alin. (11)—(13) din lege pentru a putea solicita stingerea datoriei. În condițiile constatării neconstituționalității tezei a doua, Curtea a constatat și neconstituționalitatea tezei a treia pentru că aceasta devine restrictivă și poate relativiza întreaga procedură prin introducerea unui dubiu, respectiv acela că numai art. 4 alin. (13) se aplică în mod corespunzător, nu și celelalte dispoziții cuprinse în art. 4. Rezultă că, în ipoteza art. 8 alin. (5) din Legea nr. 77/2016, pentru a se reține incidența impreviziunii, devin incidente art. 4 alin. (1) lit. e) și alin. (11)—(13) din aceeași lege.

55. Având în vedere dispozițiile art. 29 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, potrivit cărora „nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale”, precum și faptul că actele de sesizare au fost pronunțate ulterior publicării Deciziei nr. 432 din 17 iunie 2021, Curtea va respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 8 alin. (5) tezele a doua și a treia din Legea nr. 77/2016.

56. Desigur, revine instanțelor de judecată competența de a stabili cadrul procesual în care se soluționează litigiul dedus judecătii, în funcție de stadiul derulării contractului de credit și de data încheierii acestuia, aplicând în mod corespunzător dispozițiile legale specifice fiecărei faze procesuale în parte, împreună cu jurisprudența Curții Constituționale asociată acestora (a se vedea *mutatis mutandis* Decizia nr. 39 din 30 ianuarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 772 din 7 septembrie 2018, paragraful 256).

57. Cu privire la criticile de neconstituționalitate aduse art. 1 alin. (1), art. 10 alin. (1) și art. 11 teza întâi din Legea nr. 77/2016 în raport cu art. 15 alin. (2) din Constituție, Curtea, prin Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016, paragraful 115, a statuat că, indiferent de textul legal specific în baza căruia au fost încheiate contractele până la data de 1 octombrie 2011, ele se supun reglementării de drept comun, Codul civil din 1864, care, în mod evident, permitea aplicarea teoriei impreviziunii, în temeiul art. 969 și 970. Având în vedere că Legea nr. 77/2016 reprezintă o aplicare a teoriei impreviziunii la nivelul contractului de credit, prevederile acesteia nu retroactivează. Faptul că legea stabilește criteriile în funcție de care intervine impreviziunea nu înseamnă că prevederile sale sunt retroactive; de altfel, însuși judecătorul cauzei avea competența de a stabili criteriile în funcție de care apreciază impreviziunea în perioada 2016—2019. Înlocuirea unor criterii judiciare variabile și subiective în sine cu criterii legale fixe și obiective nu echivalează cu încălcarea principiului neretroactivității. Impreviziunea a fost și

este reglementată de Codul civil (atât de cel din 1864, cât și de cel din 2009), cu consecința fie a adaptării, fie a încetării contractului; prin urmare, modul de evaluare a sa (legală/judiciară) nu denotă o aplicare retroactivă a instituției în sine (a se vedea și Decizia nr. 431 din 17 iunie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.027 din 27 octombrie 2021, paragraful 81). De altfel, nici consecințele intervenirii sale nu sunt novatoare față de regulile generale existente în materie (adaptarea/încetarea contractului). Prin urmare, art. 1 alin. (1), art. 10 alin. (1) și art. 11 teza întâi din Legea nr. 77/2016 nu încalcă art. 15 alin. (2) din Constituție.

58. Cu referire specifică la prevederile art. 8 alin. (5) teza întâi din Legea nr. 77/2016, se impune reiterarea paragrafelor 196—199 din Decizia nr. 806 din 7 decembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 413 din 15 mai 2018. Astfel, Curtea a reținut că, pentru o înțelegere clară a acestui text, se impune situarea sa în contextul mai larg al art. 8 din Legea nr. 77/2016 în integralitatea lui. Alin. (1) al art. 8 din Legea nr. 77/2016 instituie un remediu judiciar de drept civil specific Legii nr. 77/2016, respectiv dreptul de a cere instanței să pronunțe o hotărâre prin care să se constate stingerea obligațiilor născute din contractul de credit ipotecar și să se transmită dreptul de proprietate către creditor. Art. 8 alin. (1) din Legea nr. 77/2016 mai reglementează, deopotrivă, două aspecte cu referire la acest remediu judiciar.

59. În primul rând, dreptul debitorului de a cere instanței să pronunțe o hotărâre prin care să se constate stingerea obligațiilor născute din contractul de credit ipotecar și să se transmită dreptul de proprietate către creditor are o natură subsidiară, adică poate fi exercitat numai în situația în care creditorul nu se conformează dispozițiilor prevăzute de Legea nr. 77/2016. Așadar, debitorul își poate exercita dreptul menționat: 1) în situația în care creditorul nu procedează, potrivit art. 5 alin. (2) și (4) din Legea nr. 77/2016, la încheierea actului translativ de proprietate, prin care se stinge orice datorie a debitorului constând, în principal, în dobânzi și penalități izvorând din contractul de credit ipotecar, sau/și 2) în situația, reglementată de art. 7 alin. (6) din Legea nr. 77/2016, în care, în termen de 10 zile de la data respingerii definitive a contestației formulate potrivit art. 7 din legea menționată, creditorul nu se prezintă, în conformitate cu notificarea prealabilă a debitorului, la notarul public indicat în cuprinsul acesteia, în vederea semnării actului de dare în plată.

60. În al doilea rând, art. 8 alin. (1) din Legea nr. 77/2016 îl indică pe titularul dreptului de a recurge la acest remediu judiciar specific, respectiv debitorul. Prevederile art. 8 alin. (5) teza întâi din Legea nr. 77/2016 reprezintă, la rândul lor, o clarificare a sferei titularului dreptului de a recurge la remediu judiciar specific instituit de art. 8 alin. (1) din Legea nr. 77/2016. Astfel, dacă art. 8 alin. (1) din Legea nr. 77/2016 nu face decât să se refere la categoria generală a debitorului, art. 8 alin. (5) teza întâi din Legea nr. 77/2016 se referă la o anumită categorie, specifică, de titulari ai acestui drept la acțiune, respectiv consumatorul care a fost supus unei executări silite a imobilului ipotecat. Cu alte cuvinte, legiuitorul a specificat, în mod expres, o anumită categorie de titulari ai remediuului judiciar specific instituit de art. 8 al Legii nr. 77/2016 — consumatorul care a fost supus unei executări silite a imobilului ipotecat. În sfârșit, în scopul clarificării sferei titularului dreptului la introducerea acțiunii instituite de art. 8 alin. (1) din Legea nr. 77/2016, art. 8 alin. (5) teza întâi al acesteia dispune că acel consumator care a fost supus unei executări silite a imobilului ipotecat poate formula această acțiune, indiferent de titularul creanței, de stadiul în care se află ori de forma executării silite care se continuă contra sa.

61. Rezultă că, în soluționarea acțiunii în constatare instituite de art. 8 al Legii nr. 77/2016, deci inclusiv a celei formulate de către consumatorul care a fost supus executării silite a imobilului

ipotecat, instanța judecătorească va aplica, în mod obligatoriu, teoria impreviziunii. O asemenea concluzie este, de altfel, reținută și în paragraful 123 al Deciziei nr. 623 din 25 octombrie 2016, în care Curtea a subliniat că instanța judecătorească are competența să aprecieze cu privire la îndeplinirea condițiilor privind existența impreviziunii și în faza executării silite. În urma procesului de aplicare a teoriei impreviziunii, inclusiv în faza executării silite, instanța judecătorească, potrivit considerentelor de la paragraful 121 al deciziei anterioare, va pronunța o hotărâre prin care va dispune fie adaptarea contractului în forma pe care o decide, fie încetarea sa. În acest context, Curtea va respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 8 alin. (5) teza întâi din Legea nr. 77/2016.

62. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să modifice jurisprudența mai sus invocată, atât soluția, cât și considerentele deciziilor menționate își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

63. Cu privire la art. 148 alin. (2) din Constituție, prin Decizia nr. 668 din 18 mai 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 487 din 8 iulie 2011, Curtea Constituțională a statuat că folosirea unei norme de drept european în cadrul controlului de constituționalitate ca normă interpusă celei de referință implică o condiționalitate cumulativă: pe de o parte, această normă să fie suficient de clară, precisă și neechivocă prin ea însăși sau înțelesul acesteia să fi fost stabilit în mod clar, precis și neechivoc de Curtea de Justiție a Uniunii Europene și, pe de altă parte, norma trebuie să se circumscrie unui anumit nivel de relevanță constituțională, astfel încât conținutul său normativ să susțină posibila încălcare de

65. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi în privința punctului 1 și cu majoritate de voturi în privința punctului 2,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 8 alin. (5) tezele a doua și a treia din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, excepție ridicată de Banca Românească — S.A. în Dosarul nr. 17.293/212/2021/a1 al Judecătoriei Constanța — Secția civilă, în Dosarul nr. 4.225/196/2021 al Judecătoriei Brăila — Secția civilă, în Dosarul nr. 2.331/259/2020 al Curții de Apel Ploiești — Secția a II-a civilă, în Dosarul nr. 6.650/311/2021 al Judecătoriei Slatina, în Dosarul nr. 24.344/299/2021 al Judecătoriei Sectorului 1 București — Secția I civilă și în Dosarul nr. 6.986/233/2021 al Judecătoriei Galați — Secția civilă.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de aceeași parte în aceleași dosare ale aceluiași instanțe și constată că dispozițiile art. 1 alin. (1), ale art. 4 alin. (1¹)—(1³), (3) și (4), ale art. 5 alin. (3) și (3¹), ale art. 7 alin. (4) și (5¹), ale art. 8 alin. (5) teza întâi, ale art. 10 alin. (1) și ale art. 11 teza întâi din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, precum și Legea nr. 52/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, în ansamblul său, sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoriei Constanța — Secția civilă, Judecătoriei Brăila — Secția civilă, Curții de Apel Ploiești — Secția a II-a civilă, Judecătoriei Slatina, Judecătoriei Sectorului 1 București — Secția I civilă și Judecătoriei Galați — Secția civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 24 martie 2022.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

pentru prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**,

în temeiul art. 426 alin. (4) din Codul de procedură civilă coroborat cu art. 14 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, semnează

MARIAN ENACHE

către legea națională a Constituției — unica normă directă de referință în cadrul controlului de constituționalitate. Într-o atare ipoteză, demersul Curții Constituționale este distinct de simpla aplicare și interpretare a legii, competență ce aparține instanțelor judecătorești și autorităților administrative, sau de eventualele chestiuni ce țin de politica legislativă promovată de Parlament sau Guvern, după caz. Prin prisma condiționalității cumulative enunțate, rămâne la aprecierea Curții Constituționale aplicarea în cadrul controlului de constituționalitate a hotărârilor Curții de Justiție a Uniunii Europene sau formularea de către ea însăși a unor întrebări preliminare în vederea stabilirii conținutului normei europene. O atare atitudine ține de cooperarea dintre instanța constituțională națională și cea europeană, precum și de dialogul judiciar dintre acestea, fără a se aduce în discuție aspecte ce țin de stabilirea unor ierarhii între aceste instanțe. În cauză, prevederile invocate ale art. 127 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și ale art. 1 din Decizia Consiliului din 29 iunie 1998 privind consultarea Băncii Centrale Europene de către autoritățile naționale cu privire la proiectele de reglementare, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 42 din 3 iulie 1998, nu au însă legătură cu ipoteza normativă a legii criticate, ele referindu-se la alte aspecte. Astfel impreviziunea este o instituție esențialmente de drept civil. Prin urmare, dispozițiile art. 148 alin. (2) din Constituție nu au incidență în cauză.

64. În aceste condiții, pentru toate considerentele de mai sus, nu se poate reține încălcarea prevederilor constituționale și convenționale invocate.

Magistrat-asistent,
Fabian Niculae

OPINIE SEPARATĂ

1. În dezacord parțial cu soluția pronunțată cu majoritate de voturi de Curtea Constituțională, formulăm prezenta **opinie separată**, considerând că excepția de neconstituționalitate cu privire la Legea nr. 52/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite **trebuia admisă în privința criticilor extrinseci și Legea nr. 52/2020 trebuia constatată a fi neconstituțională în ansamblul său, întrucât încalcă prevederile art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție, deoarece Parlamentul avea obligația de a solicita avizul Băncii Naționale a României și avizul Băncii Centrale Europene.**

2. Prin **Decizia nr. 432/2021** Curtea Constituțională a admis o excepție de neconstituționalitate și a declarat neconstituționale prevederile art. 8 alin. (5) tezele a doua și a treia din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, prevederi adăugate prin Legea nr. 52/2020, deoarece încalcă art. 1 alin. (5) și art. 44 din Constituție prin faptul că nu respectau definiția dată imprevizunii în deciziile nr. 623 din 25 octombrie 2016 și nr. 731 din 6 noiembrie 2019 ale Curții Constituționale.

3. În acea decizie, deși Legea nr. 52/2020 fusese criticată și în ansamblul său pentru motive extrinseci (pentru că a fost adoptată în lipsa solicitării avizului Băncii Naționale a României, contrar art. 3 alin. (2) din Legea nr. 312/2004 și art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție, și fără realizarea unor studii de impact), Curtea Constituțională a intrat direct în analiza pe fond a criticilor intrinseci de neconstituționalitate și a constatat că doar prevederile art. 8 alin. (5) tezele a doua și a treia din Legea nr. 77/2016 erau neconstituționale. **În acea decizie respingerea criticilor extrinseci de neconstituționalitate a fost adoptată cu majoritate de voturi.** În context trebuie menționat că una dintre cele două instanțe judecătorești în fața cărora au fost ridicate excepții de neconstituționalitate în respectiva cauză a exprimat opinia conform căreia Legea nr. 52/2020 era neconstituțională pentru motivele extrinseci prezentate de partea interesată din respectivul litigiu.

4. Prin **Decizia nr. 431/2021** Curtea Constituțională a respins mai multe excepții de neconstituționalitate care vizau Legea nr. 52/2020 în ansamblu pentru motive de neconstituționalitate extrinsecă, respectiv lipsa avizului Băncii Naționale a României. **În acea decizie respingerea criticilor extrinseci de neconstituționalitate a fost adoptată cu majoritate de voturi.** În context trebuie menționat că trei dintre cele cinci instanțe judecătorești în fața cărora au fost ridicate excepții de neconstituționalitate în respectiva cauză au exprimat opinia conform căreia Legea nr. 52/2020 era neconstituțională, inclusiv pentru motivele extrinseci prezentate de partea interesată din respectivul litigiu.

5. În prezenta cauză a fost din nou invocată neconstituționalitatea extrinsecă a prevederilor Legii nr. 52/2020 în ansamblu pentru lipsa solicitării avizului Băncii Naționale a României. În plus, în prezenta cauză a fost invocată și lipsa avizului Băncii Centrale Europene într-un domeniu tehnic și de strictă specialitate. Și în acest caz unele dintre instanțele în fața cărora a fost ridicată aceeași excepție au considerat că aceste critici, extrinseci, determină neconstituționalitatea întregului act normativ.

6. Așa cum am arătat pe larg în opinia concurentă la Decizia Curții Constituționale nr. 155/2020, deși este o exigență prevăzută expres în acte normative de rang legislativ, precum Legea nr. 24/2000 sau legi specifice unui anumit domeniu tehnic ori de specialitate, **obligația solicitării unor avize din parcursul legislativ al unui act normativ este considerată o normă de referință pentru controlul extrinsec al**

constituționalității legilor prin prisma art. 1 alin. (5) din Constituție. Referitor la existența sau solicitarea unor avize în procedura de elaborare a actelor normative, Curtea Constituțională a statuat că acestea sunt aspecte ce țin de respectarea obligațiilor legale ale autorităților implicate în această procedură și, implicit, ca vizând o eventuală neconstituționalitate a actelor normative, care poate fi analizată în condițiile art. 146 lit. a) din Constituție (Decizia nr. 97/2008, Decizia nr. 901/2009, Decizia nr. 17/2015 și Decizia nr. 63/2017). Curtea a subliniat că principiul legalității prevăzut de dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție impune ca atât exigențele de ordin procedural, inclusiv obținerea avizelor, cât și cele de ordin substanțial să fie respectate în cadrul legiferării (Decizia nr. 393/2019). Totodată, regulile referitoare la fondul reglementărilor, procedurile de urmat, inclusiv solicitarea de avize de la instituțiile prevăzute de lege, nu sunt scopuri în sine, ci mijloace, instrumente pentru asigurarea dezideratului calității legii, o lege care să slujească cetățenilor, iar nu să creeze insecuritate juridică (Decizia nr. 139/2019 sau Decizia nr. 29/2020).

7. Curtea Constituțională a afirmat explicit că nu doar avizele Consiliului Legislativ sunt obligatorii, întrucât sunt impuse de Legea nr. 24/2000, ci și alte avize „a căror consacrare este de rang legal, iar nu constituțional”, deoarece ele „capătă relevanță constituțională prin prisma normei constituționale invocate, această relevanță fiind condiționată de contribuția la realizarea unei legislații de calitate, care să asigure realizarea principiului securității juridice” (Decizia nr. 128/2019 sau Decizia nr. 151/2020). De exemplu, cu privire la avizul Consiliului Economic și Social, Curtea Constituțională a stabilit că el este obligatoriu ori de câte ori în dezbatere se află o lege care intră în domeniul de competență al acestei autorități administrative autonome, în vreme ce atunci când o lege nu are impact socioeconomic avizul nu mai este necesar (a se vedea, cu titlu de exemplu, Decizia nr. 391/2021 sau Decizia nr. 50/2022). Cu privire la solicitarea avizului Băncii Naționale a României, în Decizia nr. 414/2019 Curtea Constituțională a constatat că avizarea actelor normative care reglementează în domenii în care BNR are atribuții este o obligație impusă de Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României, iar o eventuală nerespectare a legii atrage încălcarea prevederilor art. 1 alin. (5) din Constituție. Or, în prezenta cauză, Legea nr. 52/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite vizează sistemul bancar și activitatea de creditare, domenii care intră în competența Băncii Naționale a României. **Prin urmare, și în prezenta cauză, nesolicitarea avizului Băncii Naționale a României determină neconstituționalitatea extrinsecă a Legii nr. 52/2020.**

8. De asemenea, așa cum am arătat pe larg în opinia separată la Decizia Curții Constituționale nr. 414/2019, în situația în care în cadrul unei proceduri de legiferare devin necesare avize ale Băncii Centrale Europene nu este vorba de aplicarea cu prioritate a unor dispoziții din dreptul material al Uniunii Europene, pentru a fi incidentă jurisprudența Curții Constituționale referitoare la utilizarea dreptului Uniunii ca normă interpusă în cadrul controlului de constituționalitate. Într-o astfel de situație rămân incidente dispozițiile de natură materială și procedurală din Constituția României care delimitează competențele decizionale ale Parlamentului în calitatea sa de autoritate legiuitoare.

9. Cu toate acestea, rămâne la fel de adevărat că și atunci când exercită competențe care le sunt proprii, dar cu atât mai mult atunci când competențele lor interferează cu competențe

ale Uniunii Europene, statele membre sunt ținute să respecte obligațiile ce le revin și care rezultă din dreptul Uniunii Europene (a se vedea prin analogie CJUE, Raugevicius, C-247/17, punctul 45; CJUE, Rimševičs și BCE/Letonia, C-202/18 și C-238/18, 26 februarie 2019, punctul 57). Ca atare, în prezenta cauză, înainte de a fi analizate pe fond prevederile legii criticate ori compatibilitatea lor cu dreptul Uniunii Europene, trebuia observat faptul că asupra soluțiilor normative identificate într-un domeniu tehnic și de strictă specialitate Parlamentul ar fi trebuit să se consulte și cu

alte autorități ori instituții specializate în respectivul domeniu.

În concluzie, apreciem că **Legea nr. 52/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite este neconstituțională în ansamblul său, întrucât încalcă prevederile art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție, deoarece Parlamentul avea obligația de a solicita avizul Băncii Naționale a României și avizul Băncii Centrale Europene.**

Judecători,
dr. Livia Doina Stanciu
prof. univ. dr. Elena-Simina Tănăsescu

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL ANTREPRENORIALULUI ȘI TURISMULUI

ORDIN

privind modificarea punctului 2 subpunctul 2.2 din Procedura de implementare a Programului pentru stimularea înființării întreprinderilor mici și mijlocii „Start-up Nation — ROMÂNIA”, aprobată prin Ordinul ministrului antreprenoriatului și turismului nr. 1.111/2022

Având în vedere:

- prevederile Legii nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, cu modificările și completările ulterioare;
- prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1.327/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Antreprenoriatului și Turismului, cu modificările ulterioare;
- prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare;
- prevederile Regulamentului (UE) nr. 1.407/2013 al Comisiei din 18 decembrie 2013 privind aplicarea art. 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor *de minimis*, cu modificările și completările ulterioare;
- prevederile Ordonanței Guvernului nr. 19/2022 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2022;
- Referatul de aprobare nr. 141.521 din 25.08.2022, întocmit de către Direcția generală antreprenoriat și programe de finanțare,

în temeiul prevederilor art. 10 alin. (6) din Hotărârea Guvernului nr. 1.327/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Antreprenoriatului și Turismului, cu modificările ulterioare,

ministrul antreprenoriatului și turismului emite următorul ordin:

Art. I. — Punctul 2 subpunctul 2.2 din Procedura de implementare a Programului pentru stimularea înființării întreprinderilor mici și mijlocii „Start-up Nation — ROMÂNIA”, aprobată prin Ordinul ministrului antreprenoriatului și turismului nr. 1.111/2022, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 635 și 635 bis din 28 iunie 2022, se modifică și va avea următorul cuprins:

„2.2. Bugetul estimat pentru perioada 2022—2027 este de 11.000.000.000 lei, iar bugetul alocat schemei *de minimis* pentru anul bugetar 2022, aprobat prin Legea bugetului de stat

pe anul 2022 nr. 317/2021, cu modificările și completările ulterioare, este de 1.500.000.000 lei, din care:

- Pilonul I Start-up Nation România — 1.300.000.000 lei;
- Pilonul II Start-up Nation Diaspora — 200.000.000 lei.

În situația în care bugetul unuia dintre piloni rămâne neutilizat, acesta va fi realocat automat în bugetul celui alt pilon.”

Art. II. — Direcția generală antreprenoriat și programe de finanțare și agențiile pentru IMM, atragere de investiții și promovare a exportului vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. III. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul antreprenoriatului și turismului,
Constantin-Daniel Cadariu

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

ORDIN**pentru aprobarea Normelor de funcționare și autorizare a serviciilor de îngrijiri la domiciliu**

Văzând Referatul de aprobare al Direcției generale de asistență medicală din cadrul Ministerului Sănătății nr. AR/15.238 din 29.08.2022,

având în vedere:

— prevederile art. 230 alin. (2) lit. m), art. 238 alin. (5) și art. 245 alin. (1) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

— prevederile cap. II lit. A din anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 696/2021 pentru aprobarea pachetelor de servicii și a Contractului-cadru care reglementează condițiile acordării asistenței medicale, a medicamentelor și a dispozitivelor medicale, în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate pentru anii 2021—2022, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 7 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 144/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul sănătății emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă Normele de funcționare și autorizare a serviciilor de îngrijiri la domiciliu, prevăzute în anexa nr. 1.

Art. 2. — Se aprobă modelul autorizației de funcționare pentru serviciile de îngrijiri la domiciliu, prevăzut în anexa nr. 2.

Art. 3. — Se aprobă modelul cererii pentru solicitarea autorizației de funcționare, în baza declarației pe propria răspundere, pentru serviciile de îngrijiri la domiciliu, prevăzut în anexa nr. 3.

Art. 4. — Se aprobă modelul declarației pe propria răspundere pentru furnizarea serviciilor de îngrijiri la domiciliu, prevăzut în anexa nr. 4.

Art. 5. — Se aprobă dotarea minimă obligatorie și condițiile de organizare a dispeceratului pentru îngrijiri la domiciliu, prevăzute în anexa nr. 5.

Art. 6. — Anexele nr. 1—5 fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 7. — Direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București, prin compartimentele de asistență medicală și programe, gestionează evidența furnizorilor de

îngrijiri la domiciliu din aria de competență a acestora și afișează pe website-ul instituției lista actualizată a furnizorilor de îngrijiri la domiciliu, precum și lista serviciilor oferite.

Art. 8. — Furnizorii de servicii de îngrijiri la domiciliu, direcțiile de specialitate din cadrul Ministerului Sănătății, direcțiile județene de sănătate publică și a municipiului București vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 9. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 10. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin, Ordinul ministrului sănătății și familiei nr. 318/2003 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și funcționarea îngrijirilor la domiciliu, precum și autorizarea persoanelor juridice și fizice care acordă aceste servicii, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 255 din 12 aprilie 2003, cu modificările ulterioare, se abrogă.

Art. 11. — Furnizorii de îngrijiri la domiciliu autorizați de către Ministerul Sănătății până la data intrării în vigoare a prezentului ordin se vor conforma prevederilor acestuia, odată cu expirarea vizei anuale emise de Ministerul Sănătății.

p. Ministrul sănătății,
Cătălin Vișean,
secretar de stat

București, 29 august 2022.

Nr. 2.520.

ANEXA Nr. 1

NORME**de funcționare și autorizare a serviciilor de îngrijiri la domiciliu****CAPITOLUL I**
Dispoziții generale

Art. 1. — Prin *îngrijire la domiciliu* se înțelege orice activitate de îngrijire medicală sau conexasă actului medical prestată de personal specializat, la domiciliul pacientului, care contribuie la îmbunătățirea stării de bine a acestuia din punct de vedere fizic și psihic.

Art. 2. — Îngrijirea medicală și conexasă actului medical la domiciliu se efectuează numai la indicația medicului.

Art. 3. — Modalitatea de plată a furnizorilor de îngrijiri la domiciliu se stabilește prin contract între părți, pe baza tarifelor stabilite și negociate.

Art. 4. — Beneficiarii îngrijirilor la domiciliu sunt persoane cu afecțiuni acute și/sau cronice, care prezintă un anumit nivel de dependență și o capacitate limitată de a se deplasa la o unitate

sanitară în vederea asigurării îngrijirilor ambulatorii recomandate de medic.

CAPITOLUL II**Furnizarea serviciilor de îngrijiri la domiciliu**

Art. 5. — Pot fi furnizori de îngrijiri la domiciliu persoane juridice sau fizice autorizate de direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București pentru a presta aceste servicii, în baza declarației pe propria răspundere.

Art. 6. — (1) Se pot autoriza ca persoane juridice și fizice pentru prestarea serviciilor de îngrijiri la domiciliu: medici, asistenți medicali, fizioterapeuți, psihologi și logopezi care au autorizată exercitarea profesiei în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

(2) Personalul prevăzut la alin. (1), în funcție de organizare, în condițiile legii, poate angaja personal medical, precum și alt personal, în funcție de serviciile prestate.

Art. 7. — Asigurarea îngrijirii la domiciliul pacientului este efectuată în conformitate cu nivelul de pregătire profesională a furnizorilor acestor servicii.

Art. 8. — Serviciile de îngrijiri la domiciliu, care pot fi asigurate de persoane juridice și fizice, sunt următoarele:

1. evaluarea inițială: preluarea pacientului în maximum 48 de ore de la solicitare, stabilirea planului detaliat de îngrijiri la domiciliu, împreună cu medicul care le-a recomandat, consilierea și instruirea pacientului și a familiei;

2. evaluarea de etapă, la o lună pentru cazurile acute, la 6 luni pentru cazurile cronice și ori de câte ori este necesar, dacă planul de îngrijiri la domiciliu cuprinde precizări în acest sens;

3. monitorizarea parametrilor fiziologici: temperatură, respirație, puls, tensiune arterială, diureză, scaun;

4. toaleta pacientului cu probleme medicale și/sau imobilizat:

a) toaletă parțială;
b) toaletă totală, la pat;
c) toaletă totală, la baie, cu ajutorul dispozitivelor de susținere;

5. manevre terapeutice:

a) administrarea medicamentelor;
b) măsurarea glicemiei;
c) recoltarea produselor biologice, cu respectarea Normelor tehnice privind gestionarea deșeurilor rezultate din activități medicale și a Metodologiei de culegere a datelor pentru baza națională de date privind deșeurile rezultate din activități medicale, aprobate prin Ordinul ministrului sănătății nr. 1.

d) clismă cu scop evacuator;
e) clismă cu scop terapeutic;
f) alimentarea artificială pe sondă gastrică sau nazogastrică și pe gastrostomă;

g) alimentarea pasivă a bolnavilor cu tulburări de deglutiție;
h) spălătură vaginală;
i) masajul limfedemului;
j) efectuarea de mobilizare, masaj, aplicații medicamentoase, utilizarea colacilor de cauciuc și a rulourilor pentru evitarea escarelor de decubit*);

k) schimbarea poziției, tapotaj, gimnastică respiratorie pentru evitarea complicațiilor pulmonare*);

l) montarea/schimbarea sondei vezicale;
m) efectuarea de mobilizare, masaj, bandaj compresiv, aplicații medicamentoase pentru evitarea complicațiilor vasculare la membrele inferioare*);

6. tehnici de îngrijire chirurgicală:

a) îngrijirea plăgilor simple și suprainfectate;
b) îngrijirea escarelor multiple;
c) îngrijirea tubului de dren;
d) îngrijirea canulei traheale;
e) suprimarea firelor;
f) îngrijirea stomelor și fistulelor;
g) evaluarea manuală a fecaloamelor;
h) sondajul vezical**) cu sondă permanentă și cu scop evacuator;

i) aplicarea condomului urinar;

7. monitorizarea dializei peritoneale;

8. fizioterapia (doar procedurile care se pot efectua la domiciliu);

9. logopedia individuală;

10. examinare și evaluare psihologică;

11. alte servicii recomandate de medicul specialist sau de medicul de familie, aflate în competența furnizorului de îngrijiri la domiciliu.

Art. 9. — Furnizorii de îngrijiri la domiciliu prevăzuți la art. 5 sunt obligați să comunice medicului care a recomandat aceste servicii situația evoluției stării de sănătate a pacientului îngrijit.

CAPITOLUL III

Autorizarea furnizorilor de îngrijiri la domiciliu

Art. 10. — Direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București autorizează furnizorii de îngrijiri la domiciliu, în baza declarației pe propria răspundere, care se încadrează în următoarele criterii:

a) existența în actul/documentul de înființare a mențiunilor exprese privind furnizarea de îngrijiri la domiciliu ca obiect de activitate;

b) existența personalului de specialitate conform prevederilor art. 6;

c) existența fișei postului pentru fiecare persoană angajată, cu precizarea nivelului de pregătire profesională, a competențelor și a atribuțiilor;

d) existența sediului pentru dispecerat de îngrijiri la domiciliu;

e) existența dotărilor pentru păstrarea și accesarea documentelor medicale și de comunicare, specifice domeniului de activitate.

Art. 11. — Documentele necesare în vederea autorizării în baza declarației pe propria răspundere a persoanelor juridice sau fizice care asigură îngrijirile la domiciliu sunt următoarele:

a) cerere pentru emiterea autorizației de funcționare pentru serviciile de îngrijiri la domiciliu, conform modelului prevăzut în anexa nr. 3 la ordin;

b) declarația pe propria răspundere, conform modelului prevăzut în anexa nr. 4 la ordin;

c) statutul unității, alte documente constitutive, certificat constatator cu menționarea punctului de lucru, după caz;

d) documente care atestă dobândirea personalității juridice, pentru asociații și fundații, după caz;

e) dovada înregistrării în registrul asociațiilor și fundațiilor, după caz;

f) documente privind deținerea legală a sediului dispeceratului pentru îngrijiri la domiciliu (situație juridică, schiță, plan de amplasare în zonă);

g) regulamentul de organizare și funcționare;

h) organigrama serviciului de îngrijiri la domiciliu;

i) documente privind codul fiscal, certificat de înregistrare fiscală;

j) lista personalului angajat în serviciul de îngrijiri la domiciliu (+ copie REVISAL sau copie contracte de muncă/prestări servicii);

k) dovada pregătirii profesionale/documente de liberă practică (avize anuale) pentru personalul care asigură îngrijirile la domiciliu (copie);

l) lista dotărilor existente;

m) alte documente, după caz, solicitate în mod oficial.

Art. 12. — Direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București emit autorizația de funcționare pentru furnizorii de îngrijiri la domiciliu, în termen de 20 de zile lucrătoare de la data depunerii documentației prevăzute la art. 11.

Art. 13. — În cazul furnizorilor persoane juridice care asigură furnizarea de îngrijiri la domiciliu prin două sau mai multe puncte de lucru, direcția de sănătate publică emite câte o autorizație de funcționare distinctă pentru fiecare punct de lucru.

*) Se aplică pentru bolnavii imobilizați la pat; implică și instruirea pacientului sau a familiei.

**) Implică obligatoriu toaleta locală genitală și schimbarea sondei fixe la 6 zile.

Art. 14. — (1) Autorizația de funcționare în domeniul îngrijirilor la domiciliu se vizează la interval de 3 ani, în baza următoarelor documente:

a) cerere pentru avizarea la interval de 3 ani a autorizației sanitare pentru serviciile de îngrijiri la domiciliu, conform modelului prevăzut la anexa nr. 3 la ordin;

b) declarația pe propria răspundere, conform modelului prevăzut la anexa nr. 4 la ordin;

c) statutul unității, alte documente constitutive, certificat constatator cu menționarea punctului de lucru (în cazul în care au intervenit modificări față de cele care au stat la baza emiterii autorizației inițiale);

d) documente care atestă dobândirea personalității juridice, după caz (în cazul în care au intervenit modificări față de cele care au stat la baza emiterii autorizației inițiale);

e) dovada înregistrării în registrul asociațiilor și fundațiilor (în cazul în care au intervenit modificări față de cea care a stat la baza emiterii autorizației inițiale);

f) documente privind deținerea legală a sediului dispeceratului pentru îngrijiri la domiciliu (situație juridică, schiță, plan de amplasare în zonă);

g) regulamentul de organizare și funcționare (în cazul în care au intervenit modificări față de cel depus pentru autorizarea inițială);

h) organigrama serviciului de îngrijiri la domiciliu (în cazul în care au intervenit modificări față de cea depusă pentru autorizarea inițială);

i) documente privind codul fiscal, certificat de înregistrare fiscală (în cazul în care au intervenit modificări față de cel depus pentru autorizarea inițială);

j) lista personalului angajat în serviciul de îngrijiri la domiciliu (+ copie REVISAL sau copie contracte de muncă/prestări servicii) — în cazul în care au intervenit modificări în structura personalului de la autorizarea inițială;

k) dovada pregătirii profesionale/documente de liberă practică (avize anuale de liberă practică emise de către organizația profesională competentă) pentru personalul care asigură îngrijirile la domiciliu (copie);

l) lista dotărilor existente;

m) alte documente, după caz, solicitate în mod oficial.

(2) În cazul autorizației eliberate pentru fizioterapeuți pentru îngrijiri la domiciliu, aceasta se eliberează cu obligația acestora de a prezenta direcției de sănătate publică emitente, anual, copia conform cu originalul privind avizul de liberă practică, emis de către organizația profesională.

(3) În cazul nerespectării de către fizioterapeuți a prevederilor alin. (2), autorizația de funcționare pentru îngrijiri la domiciliu se suspendă.

Art. 15. — Controlul privind respectarea de către furnizorii de îngrijiri la domiciliu a prevederilor prezentelor norme se exercită de către personalul împuternicit de Ministerul Sănătății din cadrul Inspecției sanitare de stat și al direcțiilor de sănătate publică județene, respectiv a municipiului București.

ANEXA Nr. 2

Modelul autorizației de funcționare pentru servicii de îngrijiri la domiciliu

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII
Direcția de Sănătate Publică .....

AUTORIZAȚIE DE FUNCȚIONARE pentru servicii de îngrijiri la domiciliu

în baza declarației pe propria răspundere

Autorizația de funcționare în baza declarației pe propria răspundere pentru serviciile de îngrijiri la domiciliu va cuprinde cel puțin următoarele informații:

La cererea ....., în calitate de ..... al ....., cu sediul în ....., cod fiscal/CUI ....., având în vedere Declarația pe propria răspundere nr. .... / ..... privind serviciile de îngrijiri la domiciliu, se acordă:

AUTORIZAȚIE DE FUNCȚIONARE

Nr. .... / ..... / .....

pentru obiectivul: Dispecerat îngrijiri la domiciliu ....., situat în ....., având ca obiect de activitate (cod CAEN) ....., prin personal autorizat în conformitate cu dispozițiile legale și cu reglementările Ministerului Sănătății privind această activitate.

Director executiv,

.....
Semnătura și ștampila autorității competente

Viza la interval de 3 ani:

Anul: .....

Anul: .....

Anul: .....

NOTĂ:

Titularul autorizației este obligat:

— să solicite în scris schimbarea autorizației de funcționare în cazul modificărilor legate de sediu, documente constitutive, cod fiscal, regulament de organizare și funcționare;

— să aplice și să respecte normele antiepidemice și de igienă în vigoare;

— să asigure furnizarea serviciilor de îngrijiri medicale la domiciliu în conformitate cu competențele oferite de curriculumul de pregătire al personalului, fișa postului și indicațiile medicului.

Modelul cererii pentru solicitarea autorizației de funcționare pentru servicii de îngrijiri la domiciliu
 Instituția (societatea, asociația, fundația, unitatea sanitară, alte forme de organizare)

Către
 Direcția de Sănătate Publică .....
 Director executiv/Compartiment asistență medicală și programe

C E R E R E

- (1) pentru emiterea autorizației de funcționare pentru furnizarea îngrijirilor la domiciliu/
 (2) pentru avizarea autorizației de funcționare pentru furnizarea îngrijirilor la domiciliu**

Subsemnatul/Subsemnata, ..., domiciliat/domiciliată în ....., str. .... nr. ..., bl. ..., sc. ..., et. ..., ap. ..., județul/sectorul ..., posesor/posesoare al/a B.I. seria .... nr. ...., eliberat de ..... la data ....., reprezentant legal al ....., cu sediul în ....., str. .... nr. ...., bl. ...., sc. ...., et. ...., ap. ...., județul/sectorul ....., vă rog să binevoiți a aproba eliberarea autorizației de funcționare pentru serviciile de îngrijiri la domiciliu, în conformitate cu reglementările legale în vigoare, pentru forma de organizare sus-menționată.

Anexez în completarea cererii mele copii ale următoarelor documente:

- declarația pe propria răspundere;
- statutul unității/alte documente constitutive, certificat constatator cu menționarea punctului de lucru, după caz*;
- documente care atestă dobândirea personalității juridice, pentru asociații și fundații, după caz*;
- dovada înregistrării în registrul asociațiilor și fundațiilor, după caz*;
- documente privind deținerea legală a sediului dispaceratului pentru îngrijiri la domiciliu (situație juridică, schiță, plan de amplasare în zonă);
- regulamentul de organizare și funcționare*;
- organigrama serviciului de îngrijiri la domiciliu*;
- documente privind codul fiscal, certificat de înregistrare fiscală*;
- lista personalului angajat în serviciul de îngrijiri medicale la domiciliu (+ copie REVISAL sau copie contracte de muncă/prestări servicii) *;
- dovada pregătirii profesionale/documente de liberă practică (avize anuale) pentru personalul medical angajat pentru asigurarea îngrijirilor la domiciliu (copie);
- lista dotărilor existente*;
- alte documente, după caz, solicitate în mod oficial.

Data

Semnătura

* În cazul avizării la 3 ani, documentele se vor prezenta numai dacă au intervenit modificări față de forma depusă la autorizarea inițială.

Modelul declarației pe propria răspundere pentru furnizarea serviciilor de îngrijiri la domiciliu

D E C L A R A Ț I E

pe propria răspundere pentru furnizarea serviciilor de îngrijiri la domiciliu

Subsemnatul(a), ..., în calitate de ..... al ....., cu sediul în localitatea ....., str. .... nr. ...., sectorul ....., având codul fiscal ....., declar următoarele pe propria răspundere, cunoscând că declarațiile false sunt pedepsite conform legii:

În sediul din localitatea ....., str. ...., sectorul/județul ....., se desfășoară activitatea de dispacerat îngrijiri la domiciliu/activitățile (cod CAEN) .....

Sunt asigurate următoarele:

1. dispaceratul pentru îngrijiri la domiciliu deține dotări pentru păstrarea și accesarea documentelor medicale, de comunicare, specifice domeniului de activitate: .....

2. personal de specialitate autorizat după cum urmează: (nr.) ..... medici, ... asistenți medicali, ... fizioterapeuți, ... psihologi, ... logopezi, precum și alt personal după cum urmează: .....

3. serviciile medicale furnizate la domiciliu: .....

4. la dispaceratul pentru îngrijiri la domiciliu sunt asigurate următoarele utilități:

apă potabilă — DA/NU .....

canalizare — DA/NU .....

iluminat — natural/artificial (electric) .....

instalație termoficare (centrală/CT proprie etc.) .....

5. alte detalii (de exemplu, contract CAS) .....

6. descrierea activității .....

Mă angajez să respect dispozițiile legale privind furnizarea serviciilor de îngrijiri la domiciliu în conformitate cu indicațiile medicului, fișa postului și competențele personalului medical conferite de pregătirea curriculară.

Data

Semnătura

Dotarea minimă obligatorie și condițiile de organizare a dispeceratului pentru îngrijiri la domiciliu

1. Spațiu dispecerat:

— minimum o încăpere, cu acces direct, ventilată și luminată și cu posibilitatea accesului la grup sanitar cu chiuvetă și apă curentă

2. Organizare:

— spațiu (de exemplu, frigider) pentru colectarea deșeurilor medicale (după caz — în funcție de serviciile oferite);

— spațiu/mobilier destinat depozitării recipientelor care se vor utiliza pentru colectarea deșeurilor medicale (după caz — în funcție de serviciile oferite);

— asigurarea protecției datelor cu caracter personal pentru arhiva electronică.

3. Dotare minimă:

— birou, scaun;

— echipamente IT/calculator/laptop pentru stocarea electronică a bazei de date a serviciilor efectuate/conexiune la internet/imprimantă (după caz);

— telefon/alte mijloace de comunicare;

— spațiu/mobilier/rafturi pentru arhiva fizică (fișe, recomandări medicale etc.) cu asigurarea protecției datelor cu caracter personal;

— registre de evidență privind furnizarea îngrijirilor medicale la domiciliu în care se vor consemna datele beneficiarului, medicul care a indicat/recomandat îngrijirile medicale la domiciliu, precum și serviciile furnizate, persoana care a furnizat serviciile, data și ora;

— cel puțin o trusă standard de prim ajutor;

— materiale dezinfectante/materiale sanitare: ace, seringi, mănuși, tampoane, materiale consumabile de tip vacutainere, soluții perfuzabile, truse de perfuzie, catetere periferice, tensiometru etc.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro/brp/>

